

АНАЛІЗ СТАНУ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Вороніна В. Л.,

кандидат економічних наук, доцент

Глобальна екологічна криза є реалією сьогодення. Руйнування навколишнього середовища є, в першу чергу, індикатором низького рівня екологічної свідомості суспільства. Питання відвернення глобальної екологічної кризи об'єднують всі наукові знання та галузі практичної діяльності на єдиній науковій основі. Дослідженнями в цій області займаються ряд вітчизняних і зарубіжних вчених: Э. Байер, Г. Сапожнікова, П. Коннетт, Р. Мюррей, М. Джессен, В. Доскіч та ін.

Одними з найгостріших екологічних проблем у Полтавській області залишаються питання, що пов'язані з відходами (їх утворення, накопичення, утилізація, видалення, вивіз на місця неорганізованого складування та ін.).

У Полтавській області щорічно утворюється близько 3 млн.м³ твердих побутових відходів (ТПВ), які видаляються на санкціоновані звалища і полігони (рис. 1).

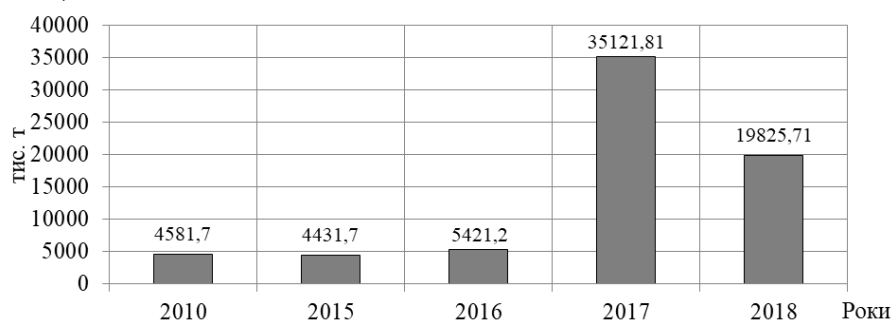

Рис. 1. Динаміка утворення відходів у Полтавській області, тис. т [2]

В області налічується 672 організованих звалища та полігонів ТПВ (за даними проведеної інвентаризації в рамках Комплексної програми поводження з твердими побутовими відходами у Полтавській області на 2017-2021 роки [1]), серед яких 1 полігон с. Зачепилівка (Н-Санжарського району) відповідає сучасним нормам експлуатації даних об'єктів (табл. 1).

В ході дослідження встановлено, що із усієї кількості звалищ і полігонів – 337 об'єктів є несанкціонованими та такими, що не мають оформлених у встановленому законом порядку документів, які засвідчують право користування земельними ділянками під ними

Тільки 71 (близько 10,5%) всіх звалищ і полігонів паспортизовані й є контрольованими місцями видалення відходів, а решта створена й функціонує без належного проектного обґрунтування та паспортизації. Більшість сміттєзвалищ експлуатуються без необхідного інженерного забезпечення та моніторингових досліджень їх впливу на довкілля [1, 2].

Таблиця 1

Узагальнені результати інвентаризації полігонів і звалищ твердих побутових відходів, несанкціонованих сміттєзвалищ, що розташовуються на території Полтавської області [систематизовано автором]

Загальна кількість санкціонованих полігонів і звалищ ТПВ, несанкціонованих сміттєзвалищ, шт.	Діючі полігони ТПВ, шт.	Закриті полігони ТПВ, шт.	Звалища ТПВ, що підлягають реконструкції та залишаються у тимчасовій експлуатації, шт.	Звалища ТПВ, що підлягають виведенню з експлуатації	
				Звалища ТПВ, що за результатами інвентаризації рекомендовані для виведення із експлуатації, шт.	Несанкціоновані звалища та звалища ТПВ, які не мають правоустановчих документів на земельні ділянки, шт.
672	8	2	153	182	337

Розраховані обсяги утворення й відповідно накопичення відходів є основою для визначення необхідної кількості місць збору і тимчасового накопичення відходів, потреби в сміттєвозах для їх транспортування, потужності об'єктів із захоронення відходів, розрахунку тарифів на вивіз і захоронення. На об'єм утворення ТПВ у населених пунктах Полтавської області впливає, передусім, чисельність населення: чим більше жителів населеного пункту, тим більший обсяг ТПВ. Крім того, частково впливають відмінності рівня споживання.

Вважаємо, що в Полтавській області, одним із важливих заходів є проведення поетапної контейнеризації населених пунктів області, яка передбачає визначення необхідної кількості контейнерів за умови повного унітарного (змішаного збору ТПВ), поступового впровадження роздільного збору відходів у містах і районних центрах області. Встановлено, що система роздільного збирання ТПВ в Полтавській області практично відсутня, лише в окремих містах впроваджуються пілотні проекти. До таких міст належать Миргород, Кременчук, Карлівка, Пирятин та деякі інші. У приватному секторі, через відсутність належної системи збирання ТПВ, утворюються сотні дрібних стихійних звалищ.

Список використаних джерел

1. Комплексна програма поводження з твердими побутовими відходами у Полтавській області на 2017-2021 роки. URL: <http://www.oblrada.pl.ua/ses/7/17/497.pdf>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>